

1. После таких дел и верности, пришел Сennaхирим, царь Ассирийский, и вступил в Иудею, и осадил укрепленные города, и думал отторгнуть их себе.

УПО: По цих справах та по цій вірності прийшов Санхерів, цар асирійський, і ввійшов в Юдею, і розклався табором проти укріплених міст, і думав здобути їх собі.

KJV: After these things, and the establishment thereof, Sennacherib king of Assyria came, and entered into Judah, and encamped against the fenced cities, and thought to win them for himself.

2. Когда Езекия увидел, что пришел Сennaхирим с намерением воевать против Иерусалима,

УПО: І побачив Єзекія, що прийшов Санхерів, і що він задумує війну на Єрусалим,

KJV: And when Hezekiah saw that Sennacherib was come, and that he was purposed to fight against Jerusalem,

3. тогда решил с князьями своими и с военными людьми своими засыпать источники воды, которые вне города, и те помогли ему.

УПО: то він нарадився зо своїми зверхниками та своїми лицарями позатикати джерельні води, що назовні міста. І вони допомогли йому.

KJV: He took counsel with his princes and his mighty men to stop the waters of the fountains which were without the city: and they did help him.

4. И собралось множество народа, и засыпали все источники и поток, протекавший по стране, говоря: да не найдут цари Ассирийские, придя [сюда], много воды.

УПО: І було зібрано багато народу, і вони позатикали всі джерела й потік, що плив у Краю, говорячи: Нащо б мали так багато води асирійські царі, коли прийдуть?

KJV: So there was gathered much people together, who stopped all the fountains, and the brook that ran through the midst of the land, saying, Why should the kings of Assyria come, and find much water?

5. И ободрился он, и восстановил всю обрушившуюся стену, и поднял ее до башни, и извне [построил] другую стену, и укрепил Милло в городе Давидовом, и наготовил множество оружия и щитов.

УПО: І він підбадьорився, і забудував увесь виломаний мур, і поставив на нього башту, а поза тим муром інший мур, і зміцнив Мілло в Давидовому Місті, і наробив багато ратищ та щитів.

KJV: Also he strengthened himself, and built up all the wall that was broken, and raised it up to

the towers, and another wall without, and repaired Millo in the city of David, and made darts and shields in abundance.

6. И поставил военачальников над народом, и собрал их к себе на площадь у городских ворот, и говорил к сердцу их, и сказал:

УПО: І понаставляв він над народом військових зверхників, і зібрав їх до себе, на майдан біля міської брами, і промовляв до їхнього серця, говорячи:

KJV: And he set captains of war over the people, and gathered them together to him in the street of the gate of the city, and spake comfortably to them, saying,

7. будьте тверды и мужественны, не бойтесь и не страшитесь царя Ассирийского и всего множества, которое с ним, потому что с нами более, нежели с ним;

УПО: Будьте міцні та будьте мужні, не бійтеся й не жахайтеся перед асирійським царем та перед усім тим натовпом, що з ним, бо з нами більше, ніж із ним.

KJV: Be strong and courageous, be not afraid nor dismayed for the king of Assyria, nor for all the multitude that is with him: for there be more with us than with him:

8. с ним мышца плотская, а с нами Господь Бог наш, чтобы помогать нам и сражаться на бранях наших. И подкрепился народ словами Езекии, царя Иудейского.

УПО: З ним рамено тілесне, а з нами Господь, Бог наш, щоб допомагати нам та воювати наші війни! І оперся народ на слова Єзекії, Юдиного царя.

KJV: With him is an arm of flesh; but with us is the LORD our God to help us, and to fight our battles. And the people rested themselves upon the words of Hezekiah king of Judah.

9. После сего послал Сеннахирим, царь Ассирийский, рабов своих в Иерусалим, --сам он [стоял] против Лакхиса, и вся сила его с ним, --к Езекии, царю Иудейскому, и ко всем Иудеям, которые в Иерусалиме, сказать:

УПО: По цьому послав Санхерів, асирійський цар, своїх рабів до Єрусалиму, а він сам таборував проти Лакішу, і вся сила його була з ним, до Єзекії, Юдиного царя, і до всього Юди, що в Єрусалимі, сказати:

KJV: After this did Sennacherib king of Assyria send his servants to Jerusalem, (but he himself laid siege against Lachish, and all his power with him,) unto Hezekiah king of Judah, and unto all Judah that were at Jerusalem, saying,

10. так говорит Сеннахирим, царь Ассирийский: на что вы надеетесь и сидите в крепости в Иерусалиме?

УПО: Так говорить Санхерів, цар асирійський: На що ви сподіваєтесь і сидите в облозі в Єрусалимі?

KJV: Thus saith Sennacherib king of Assyria, Whereon do ye trust, that ye abide in the siege in Jerusalem?

11. Не обольщает ли вас Езекия, чтобы предать вас смерти от голода и жажды, говоря: Господь Бог наш спасет нас от руки царя Ассирийского?

УПО: Оце Єзекія намовляє вас, щоб дати вас на смерть від голоду та від спраги, кажучи: Господь, Бог наш, урятує нас від руки асирійського царя.

KJV: Doth not Hezekiah persuade you to give over yourselves to die by famine and by thirst, saying, The LORD our God shall deliver us out of the hand of the king of Assyria?

12. Не этот ли Езекия разрушил высоты Его и жертвенники Его, и сказал Иудее и Иерусалиму: пред жертвенником единым поклоняйтесь и на нем совершайте курения?

УПО: Чи ж не він, Єзекія, поруйнував пагірки його та жертівники його, і сказав до Юди та до Єрусалиму, говорячи: Перед одним жертівником будете вклонятися й на ньому будете кадити?

KJV: Hath not the same Hezekiah taken away his high places and his altars, and commanded Judah and Jerusalem, saying, Ye shall worship before one altar, and burn incense upon it?

13. Разве вы не знаете, что сделал я и отцы мои со всеми народами земель? Могли ли боги народов земных спасти землю свою от руки моей?

УПО: Чи ж ви не знаєте, що зробив я та батьки мої всім народом земель? Чи справді могли боги народів тих країв урятувати свій край від моєї руки?

KJV: Know ye not what I and my fathers have done unto all the people of other lands? were the gods of the nations of those lands any ways able to deliver their lands out of mine hand?

14. Кто из всех богов народов, истребленных отцами моими, мог спасти народ свой от руки моей? [Как же] возможет ваш Бог спасти вас от руки моей?

УПО: Хто з-поміж усіх богів цих народів, яких мої батьки вчинили закляттям, міг урятувати свій народ від моєї руки? Як зможе Бог ваш урятувати вас від моєї руки?

KJV: Who was there among all the gods of those nations that my fathers utterly destroyed, that could deliver his people out of mine hand, that your God should be able to deliver you out of mine hand?

15. И ныне пусть не обольщает вас Езекия и не отклоняет вас таким образом; не верьте

ему: если не в силах был ни один бог ни одного народа и царства спасти народ свой от руки моей и от руки отцов моих, то и ваш Бог не спасет вас от руки моей.

УПО: А тепер нехай не обманює вас Єзекія, і нехай не зводить вас, як оце. І не вірте йому, бо не зміг жоден бог жодного народу та царства врятувати свого народу від моєї руки та від руки батьків моїх, то тим більше ваші боги не врятують вас від моєї руки!

KJV: Now therefore let not Hezekiah deceive you, nor persuade you on this manner, neither yet believe him: for no god of any nation or kingdom was able to deliver his people out of mine hand, and out of the hand of my fathers: how much less shall your God deliver you out of mine hand?

16. И еще [многое] говорили рабы его против Господа Бога и против Езекии, раба Его.

УПО: І ще говорили його раби на Господа, Бога, та на Його раба Єзекію.

KJV: And his servants spake yet more against the LORD God, and against his servant Hezekiah.

17. И письма писал он, [в которых] поносил Господа Бога Израилева и говорил против Него такие слова: как боги народов земных не спасли народов своих от руки моей, так Бог Езекии не спасет народа Своего от руки моей.

УПО: І писав він листи з лайкою на Господа, Ізраїлевого Бога, і говорив на Нього таке: Як боги народів тих країв не спасли свого народу від моєї руки, так не спасе Єзекіїн Бог народу Свого від моєї руки!

KJV: He wrote also letters to rail on the LORD God of Israel, and to speak against him, saying, As the gods of the nations of other lands have not delivered their people out of mine hand, so shall not the God of Hezekiah deliver his people out of mine hand.

18. И кричали громким голосом на Иудейском языке к народу Иерусалимскому, который [был] на стене, чтоб утратить его и напугать его, и взять город.

УПО: І кликали вони сильним голосом по-юдейському до ерусалимського народу, що був на мурі, щоб настрашити їх та налякати їх, щоб здобути місто.

KJV: Then they cried with a loud voice in the Jews' speech unto the people of Jerusalem that were on the wall, to affright them, and to trouble them; that they might take the city.

19. И говорили о Боге Иерусалима, как о богах народов земли, --изделии рук человеческих.

УПО: І говорили вони на Бога ерусалимського, як на богів землі, чин людських рук.

KJV: And they spake against the God of Jerusalem, as against the gods of the people of the earth, which were the work of the hands of man.

20. И помолился царь Езекия и Исаия, сын Амосов, пророк, и возопили к небу.

УПО: І молився цар Єзекія та пророк Ісая, син Амосів, про це, і кликали до неба.

KJV: And for this cause Hezekiah the king, and the prophet Isaiah the son of Amoz, prayed and cried to heaven.

21. И послал Господь Ангела, и он истребил всех храбрых и главноначальствующего и начальствующих в войске царя Ассирийского. И возвратился он со стыдом в землю свою; и когда пришел в дом бога своего, --исшедшие из чресл его поразили его там мечом.

УПО: І послав Господь Ангола, і він вигубив кожного хороброго вояка, і володаря, і зверхника в таборі царя асирійського, і той вернувся з соромом обличчя до краю свого. А коли він прийшов до дому бога свого, то дехто з тих, що вийшли з нутра його, вбили його там мечем...

KJV: And the LORD sent an angel, which cut off all the mighty men of valor, and the leaders and captains in the camp of the king of Assyria. So he returned with shame of face to his own land. And when he was come into the house of his god, they that came forth of his own bowels slew him there with the sword.

22. Так спас Господь Езекию и жителей Иерусалима от руки Сеннахирима, царя Ассирийского, и от руки всех и оберегал их отовсюду.

УПО: І спас Господь Єзекію та єрусалимських мешканців від руки Санхеріва, царя асирійського, та від руки всякого, і дав їм мир навколо.

KJV: Thus the LORD saved Hezekiah and the inhabitants of Jerusalem from the hand of Sennacherib the king of Assyria, and from the hand of all other, and guided them on every side.

23. Тогда многие приносили дары Господу в Иерусалим и дорогие вещи Езекии, царю Иудейскому. И он возвеличился после сего в глазах всех народов.

УПО: І багато-хто приносили дара для Господа до Єрусалиму та дорогоцінні речі для Єзекії, Юдиного царя. І він по цьому піднісся в очах усіх народів!

KJV: And many brought gifts unto the LORD to Jerusalem, and presents to Hezekiah king of Judah: so that he was magnified in the sight of all nations from thenceforth.

24. В те дни заболел Езекия смертельно. И помолился Господу, и Он услышал его и дал ему знамение.

УПО: Тими днями занедужав Єзекія смертельно. І він молився до Господа, і Він відповів йому, і дав йому знака.

KJV: In those days Hezekiah was sick to the death, and prayed unto the LORD: and he spake unto him, and he gave him a sign.

25. Но не воздал Езекия за оказанные ему благодеяния, ибо возгордилось сердце его. И был на него гнев [Божий] и на Иудею, и на Иерусалим.

УПО: Та Єзекія не віддав так, як було зроблено йому, бо запишилося серце його. І був гнів Божий на нього, і на Юдею, та на Єрусалим.

KJV: But Hezekiah rendered not again according to the benefit done unto him; for his heart was lifted up: therefore there was wrath upon him, and upon Judah and Jerusalem.

26. Но как смирился Езекия в гордости сердца своего, --сам и жители Иерусалима, то не пришел на них гнев Господень во дни Езекии.

УПО: Але впокорився Єзекія в пишноті серця свого, він та мешканці Єрусалиму, і не прийшов на них Господній гнів за днів Єзекії.

KJV: Notwithstanding Hezekiah humbled himself for the pride of his heart, both he and the inhabitants of Jerusalem, so that the wrath of the LORD came not upon them in the days of Hezekiah.

27. И было у Езекии богатства и славы весьма много, и хранилище он сделал у себя для серебра и золота, и камней драгоценных, и для ароматов и щитов, и для всяких драгоценных сосудов;

УПО: І було в Єзекії дуже багато багатства та слави, і він поробив собі скарбниці на срібло й на золото, та на камінь дорогий, і на пахощі, і на щити, і на всякі дорогі речі,

KJV: And Hezekiah had exceeding much riches and honor: and he made himself treasuries for silver, and for gold, and for precious stones, and for spices, and for shields, and for all manner of pleasant jewels;

28. и кладовые для произведений [земли], для хлеба, вина и масла, и стойла для всякого рода скота, и дворы для стад.

УПО: і клуні на врожай збіжжя, і виноградного соку, і свіжої оливи, і жолоби для всякої худоби, і жолоби для черід.

KJV: Storehouses also for the increase of corn, and wine, and oil; and stalls for all manner of beasts, and cotes for flocks.

29. И города построил себе. И стад мелкого и крупного скота [было] [у него] множество, потому что дал ему Бог весьма большое имущество.

УПО: І побудував він собі міста, і мав великий набуток худоби дрібної та худоби великої, бо Бог дав йому дуже великий маєток.

KJV: Moreover he provided him cities, and possessions of flocks and herds in abundance: for God had given him substance very much.

30. Он же, Езекия, запер верхний проток вод Геона и провел их вниз к западной стороне города Давидова. И действовал успешно Езекия во всяком деле своем.

УПО: І він, Єзекія, заткнув вихід води горішнього Гіхону, і вивів її в долину на захід від Давидового Міста. І мав Єзекія успіх в усіх своїх ділах.

KJV: This same Hezekiah also stopped the upper watercourse of Gihon, and brought it straight down to the west side of the city of David. And Hezekiah prospered in all his works.

31. Только при послах царей Вавилонских, которые присылали к нему спросить о знамении, бывшем на земле, оставил его Бог, чтоб испытать его и открыть все, что у него на сердце.

УПО: Тільки при послах вавилонських зверхників, посланих до нього, щоб вивідати про чудо, що було в Краю, залишив був його Бог, щоб випробувати його, щоб пізнати все в його серці.

KJV: Howbeit in the business of the ambassadors of the princes of Babylon, who sent unto him to enquire of the wonder that was done in the land, God left him, to try him, that he might know all that was in his heart.

32. Прочие деяния Езекии и добродетели его описаны в видении Исаии, сына Амосова, пророка, и в книге царей Иудейских и Израильских.

УПО: А решта діл Єзекії та його чесноти, ото вони описані в видіннях пророка Ісаї, Амосового сина, у Книзі Царів Юдиних та Ізраїлевих.

KJV: Now the rest of the acts of Hezekiah, and his goodness, behold, they are written in the vision of Isaiah the prophet, the son of Amoz, and in the book of the kings of Judah and Israel.

33. И почил Езекия с отцами своими, и похоронили его над гробницами сыновей Давидовых, и почесть воздали ему по смерти его все Иудеи и жители Иерусалима. И воцарился Манассия, сын его, вместо него.

УПО: І спочив Єзекія з батьками своїми, і поховали його на узбіччях гробів Давидових синів, і віддали йому честь по смерті його, уся Юдея та мешканці Єрусалиму. А замість нього зацарював син його Манасія.

KJV: And Hezekiah slept with his fathers, and they buried him in the chiefest of the sepulchres of the sons of David: and all Judah and the inhabitants of Jerusalem did him honor at his death. And Manasseh his son reigned in his stead.